

VIKTOR EMANUELI III.
Për Hir të Zotit e për Vullnet të Kombit
MBRET I ITALIS DHE I SHQIPNIS
PERANDOR I ETHIOPIS

Tue pranue ofertën e kunorës së Shqipnis, të vendosun prej Kuvendit Kushtitues të mbledhun në Tiranë me 12 Prill 1939 –XVII, kemi marrë përsipër detyrën e naltë të kujdesemi për bijtë t’Onë Shqiptarë e t’a shpiem edhe këtë popull fisnik, të përtëritun në shenjën e Liktorit, drejt fatit të tij mâ të naltë.

Tue marrë para sysh se për t’u a mrritë këtyne qëllimeve asht e domosdoshëme me caktue strukturën e Shtetit në përshtatje me interesat mâ të nalta kombëtare, kemi vendosë me i dhurue Popullit t’Onë shqiptar të dashtun një Statut themeltar, edhe si peng të dashunis s’Onë e të kujdesit t’Onë atnuer. Tuê u frymëzue prej këtyne ndjenjave

KEMI DEKRETUE E DEKRETOJMË:

STATUTI THEMELTAR

i

Mbretnisë së Shqipnisë

I

Dispozita të përgjithëshme

Neni 1.

Shteti Shqiptar sundohet prej një Qeverije monarhike kushtetore.

Froni trashëgohet si mbas ligjës salike prej dinastisë së Madhnis së Tij Viktor Emanuelit III, Mbretit t’Italit e të Shqipnis, Perandorit t’Ethiopsisë.

Neni 2.

Flamuri shqiptar asht i kuq me shqiponjën e zezë dykrenëshe në mes e me shenjën e Fashit Liktor.

Neni 3.

Gjuha zyrtare e Shtetit është Shqipja.

Neni 4.

Të gjitha fetë janë të nderueme. Ushtrimi i lirë i kultit edhe i praktikimit të jashtëm është i siguruem, në përshtatje me ligjët.

Neni 5.

Fuqia ligjëdhënëse ushtrohet prej Mbretit në bashkëpunim me Këshillin e Epërm Fashist Korporativ.

Neni 6.

Fuqija përmbaruese I përket Mbretit.

Neni 7.

Drejtësija buron prej Mbretit dhe administrohet në emnin e Tij prej gjyqtarëve që i emnon Ai.

Neni 8.

Interpretimi i ligjëvet, në mënyrë të detyrueshme për të gjithë, i përket vetëm pushtetit ligjëdhanës.

Neni 9.

Rregullimi i institucioneve bashkijake e krahinore caktohet me ligjë.

II.

Mbreti

Neni 10.

Personi i Mbretit është i paprekshëm dhe i padhunueshëm.

Neni 11.

Mbreti është madhor, kur ka mbushë moshën tetëmbëdhjetë vjeç.

Gjatë mitunisë së Mbretit ose në raste se Mbreti madhor për shkak të pamundësisë fizike nuk mundet me mbretnuë, pushtetet e Mbretit do t'ushtrohen prej njëj Regjenti. Regjenca do t'i përkasë regjentit të Mbretnis s'Italis.

Neni 12.

Mbreti mund t'emnojë një mëkambës të përgjithëshëm.

Mëkambësi i përgjithëshëm do t'ushtrojë të gjitha pushtetet e Mbretit, përveç atyne që ruen Mbreti shprehimisht për vehte.

Neni 13.

Mbreti është kreu më i lartë i Shteti; komandon fuqit' e armatosuna; shpall luftën, lidh paqen; ban traktatet ndërkombëtare tue ja njoftue Këshillit t'Epërtm Fashist Korporativ, porsa t'a lejojë interesi e sigurimi i Shtetit.

Neni 14.

Mbreti emnon në të gjitha ofiqet e Shtetit.

Neni 15.

Mbreti ban dekretet dhe rregulloret e nevojëshme për zbatimin e ligjëvet, e për të dishiplinue organizimin dhe funksionimin e administratavet të Shtetit.

Kur e kërkojnë arsye të një nevoje së ngutshëme e absolute, Mbreti mund të vëjë norma që kanë fuqi ligje. Në këtë râsë dekreti mbretnuer duhet t'i paraqitet Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ për t'u këthye në ligjë.

Neni 16.

Propozimi i ligjëvet i përket Mbretit dhe këshilli t'Epërm Fashist Korporativ. Por propozimi i ligjëvet që kanë karakter kushtitutor ose që shtojnë shpenzime i përket vetëm Mbretit.

Neni 17.

Mbreti fuqizon dhe shpall ligjë.

Neni 18.

Mbreti mund të bajë falje e të ndryshojë ndeshkimet.

Neni 19.

Mbreti mund të krijojë urdhëna kalorësije e të caktojë statutet e tyne.

Neni 20.

Mbreti mund të japë tituj fisnikije.

Neni 21.

Askush nuk mund të pranojë dekorata, tituj a pensione prej njëj Fuqije të huej, pa lejen e Mbretit.

III.

Qeverija e Mbretit

Neni 22.

Mbreti emnon dhe i heq Ministrat Sekretarë të Shtetit. Atâ janë përgjegjës për të gjitha aktet dhe veprimet e Ministrivet të tyne.

Neni 23.

Mbreti kur e sheh të nevojshme, mund të mbledhë dhe të kryesojë Këshillin Ministrues.

Neni 24.

Ministrat sekretar të Shtetit kanë kurdoherë hymje të lirë në Këshillin e Eperm Fashist Korporativ dhe mbi kërkesën e tyne duhet të ndëgjojen.

Neni 25.

Ligjët dhe aktet e Qeveris nuk kanë fuqi, veçse kur janë të veshuna me nenshkrimin e njëj Ministri.

IV.

Këshilli i Epërm Fashist Korporativ

Neni 26.

Këshilli i Epërm Fashist Korporativ përbahet nga pjesëtarët e Këshillit qendruer të Partisë Fashiste Shqiptare dhe nga pjesëtarët efektivë të Këshillit qendruer t'Ekonomisë Korporative.

Formimi i Këshillit Qendruer të Partisë Fashiste Shqiptare dhe ai i Këshillit qendruer t'Ekonomisë Kombëtare nuk mundet me u ndryshue veçse me ligjë.

Neni 27.

Këshilltarët duhet të kenë këto cilësi:

- a) të kenë mbushë moshën 25 vjeç;
- b) të gëzojnë të drejtat civile dhe politike;
- c) të kenë edhe cilësitë e tjera të kërkueme prej ligjës.

Neni 28.

Kompetenca për të vërtetue në se kanë këshilltarët kushtet e pranimit i përket një komisioni të përbamë prej Kryetarit dhe nenkryetarëve të Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ.

Neni 29.

Këshilltarët para se të pranohen n'ushtrimin e funksioneve të tyre, bajnë betimin që do t'i jenë besnikë Mbretit, që do të rrespektojnë besnikisht Statutin dhe ligjet e Shtetit e do të ushtrojnë funksjonet e veta me të vetmin qëllim të së mirës së pa ndashme të Mbretit e t'Atdheut.

Neni 30.

Këshilltarëve u përket një shpërblim i përvitshëm qi caktohet me ligjë.

Neni 31.

Këshilltarët bien prej ufiqit, me të ramë nga funksioni i ushtruem n'ato Këshilla që hyjnë për të përbamë Këshillin e Epërm Fashist Korporativ.

Neni 32.

Këshilli i Epërm Fashist Korporativ thirret në mbledhje prej Mbretit. Gjithashtu Mbretit i takon me caktue sessionet dhe më i zgjatë.

Neni 33.

Kryetari dhe nenkryetarët e Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ emnohen nga Mbreti.

Kryetari i Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ emnon n'ufiqet e tjera të caktueme në Rregulloren e Këshillit t'Epërm.

Neni 34.

Asnji çashtje nuk mund të vihet në rendin e ditës së Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ pa lejën e Mbretit.

Neni 35.

Mbledhjet e Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ mbahen botënisht. Po kur e kerkojnë Ministrat Këshilli mundë të vendosë fshehtas.

Neni 36.

Votimet bahen gjithmonë në mënyrë të hapët.

Neni 37.

Projekt ligjët e pëlqyeme prej Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ i paraqiten Mbretit për fuqizim.

Mbreti mund t'a refuzojë fuqizimin. Ai mund të kërkojë edhe një bisedim të dytë të Projekt ligjëvet.

Neni 38.

Këshilli i Epërm Fashist Korporativ cakton, me një rregullore të vetën të mbrëndëshme, mënyrën, mbas së cilës duhet t'ushtrojë atributet e veta.

Neni 39.

Këshilli i Epërm Fashist Korporativ ka të drejtë të padisë Ministrat e Mbretit për fajet e bame n'ushtrimin e funksjoneve të tyre dhe t'i shpjerë përpara Gjyqit të Naltë të drejtësisë.

V.

Rendi Gjyqsuer

Neni 40.

Organizimi dhe kompetencat e gjykatoreve caktohen me ligjë.

Neni 41.

Gjyqtarët në t'ushtruemit e funksjonevet të veta, janë të pa varun. Ata janë të palujtëshëm, në përshtatje me ligjen mbi rregullimin gjyqësuer.

Neni 42.

Askush nuk mund të hiqet nga gjyqtarët e tij natyralë. Prandaj nuk do të mund të krijohen gjykatore të jashtëzakonëshëme, përveç se në rase të parapame prej ligjës.

Neni 43.

Për të gjykue Ministrat e paditun prej Këshillit t'Epërm Fashist Korporativ krijohet Gjyqi i Naltë i drejtësisë.

Ky përbahet prej nandë pjestarësh t'emnuem prej Mbretit. Normat përkatëse mbi rregullimin e Gjyqit të Naltë të drejtësisë dhe mbi ushtrimin e attributevet të tij caktohen me ligjë.

Neni 44.

Udiencat e gjykatorevet në landë civile e penale bahen botënisht në përshtatje me ligjët.

VI.

Të drejtat dhe detyrat e qytetarëve

Neni 45.

Qytetarët janë të gjithë një para ligjës: gëzojnë të drejta civile e politike dhe pranohen ndër ufiqe civile e ushtarake, përveç përjashtimevet të caktueme me ligjë.

Neni 46.

Këta, pa dallim, në përpjestim të pasunis së vet, i ndihmojnë barrës së shpenzimevet të Shtetit.

Neni 47.

Askush nuk mund të randohet me një pagesë veçse kur asht urdhënue me ligjë.

Neni 48.

Shërbimi ushtarak asht i detyrueshëm për të gjithë në pajtim me ligjën mbi ngritjen e ushtrisë.

Neni 49.

Lirija personale asht e sigurueme. Askush nuk mund të kapet e të shtihet në gjyq, përveç se ndër rasi të parapame prej ligjës dhe ndër forma që urdhënon ajo.

Neni 50.

Banesa asht e padhunueshme. Asnji banesë nuk mund të shkelet veçse në pshtetje të ligjës dhe në mënyrat që urdhënon ajo.

Neni 51.

Shtypi asht i lirë, por një ligjë ndalon shpërdorimet e tij.

Neni 52.

Të gjitha pronat, pa asnji përjashtim, janë të padhunueshme. Me gjith'atë kuer e kerkon interesi botuer i vertetuem ligjisht, mund të cedohet tanësisht ose pjesërisht, me një shpërblim të drejtë në pajtim me ligjët.

VII.

Dispozita të Fundit

Neni 53.

Çdo ligjë në kundërshtim me këte Statut bie nga fuqia.

Neni 54.

Ky Statut do të hyjë në fuqi me 4 Qershuer 1939-XVII.

Dhanë në Romë me 3 Qershuer 1939.

VITTORIO EMANUELE d.v.

Kryeministri e

Zav. Ministri i P.Botore:

Sh.Vërlaci d.v.

Ministri Sekretar i P.K.F.

T. Mborja d.v.

Ministri i Drejtësis:

Xhafer Ypi d.v.

Ministri i P. Të Mbrendshme:

Maliq Bushati d.v.

Ministri i Financavet:

Fejzi Alizotti d.v.

Ministri i Arsimit:

Ernest Koliqi d.v.

Ministri i Ekonomis Kombëtare:

Anton Beça d.v.